

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. november 2019
(OR. en)

14251/19

SOC 751
GENDER 52

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Tulevane soolise võrdõiguslikkuse poliitika ja soolõime ELis Poliitiline mõttevahetus

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi koostatud suunised, et lihtsustada tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste (EPSCO) nõukogu arutelu 10. detsembril 2019.

Tulevane soolise võrdõiguslikkuse poliitika ja soolõime Euroopa Liidus

1. Kontekst ja probleemid

Soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas on ELis tehtud mõningaid olulisi edusamme, nagu soolise tasakaalu suurendamine otsuste tegemisel, töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi vastuvõtmine ning soolõime tugevdamine ELi välistegevuses. Siiski, nagu on analüüsitud Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) Pekingi +25 aruandes,¹ on soolise võrdõiguslikkusega seoses jäänud alles mõned vanad probleemid, sealhulgas sooline ebavõrdsus tööhõive, palga, pensionide ja vaesuse tasemes ning sooline vägivald. Esile kerkivad uued väljakutsed, mis tulenevad näiteks digitaliseerimisest, rändest ja kliimamuutustest. EIGE 2019. aasta indeks näitab, et punktisummaga 67,4 on EL soolise võrdõiguslikkuse saavutamisest veel kaugel.

Seoses soolõimega jõutakse Pekingi+25 aruandes järeldusele, et soolise võrdõiguslikkuse küsimuse arvestamine ELi poliitika eri valdkondades on killustatud ja puudub järjepidevus. Soolõime vahendeid, nagu soolise mõju hindamine, kasutatakse ELi poliitika kujundamisel harva.

Mis puudutab soolõimet majandus- ja eelarvepoliitikas, siis soopõhiste eesmärkide puudumine ja lüngad rakendamisel on edasimineku peatanud. Mõnedel ELi fondidel on soopõhised ja/või soolõime eesmärgid, kuid sageli ei suuda nad neid praktikas rakendusmeetmetega järgida, nagu see on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide puhul. On tehtud jõupingutusi soolise võrdõiguslikkuse integreerimiseks Euroopa poolaasta rakendamisse, näiteks ühiste tööhõivearuannete ja sugupoolte lõikes esitatavate andmete kasutamise abil. Makromajanduslike ja soolise võrdõiguslikkuse elementide vaheline seos on siiski nõrk ning poliitiliste soovitude soolist mõju tavaliselt ei hinnata. Kuna soolisele võrdõiguslikkusele tehtavaid kulutusi on raske jälgida, on ELis keeruline arendada sooteadlikku eelarvestamist.

---

¹ ÜRO Pekingi tegevusprogrammi rakendamise läbivaatamine 25 aastat pärast selle vastuvõtmist.

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtusi ja aluspõhimõtteid, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Euroopa Liidu toimimise lepinguga tehakse liidule ülesandeks kaotada naiste ja meeste ebavõrdsus ning edendada võrdõiguslikkust kõigi oma meetmete kaudu.

EL on võtnud poliitilise kohustuse järgida soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel paralleelset lähenemisviisi, mis hõlmab nii soolise aspekti integreerimist kõikidesse poliitikavaldkondadesse kui ka konkreetseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja diskrimineerimise vastu võitlemiseks. Soolõime on peamine ümberkujundav strateegia soolise võrdõiguslikkuse saavutamise toetamiseks. Soolõime näideteks ELi poliitikas on soolise võrdõiguslikkuse teine tegevuskava (2016–2020) ELi välistegevuses ning tugev sooline perspektiiv ELi teadusuuringute ja innovatsiooni poliitikaraamistikus.

Uuringutes on kindlaks määratud eduka soolõime põhielemendid. Kõigepealt on vaja tugevat poliitilist pühendumust soolõimele. Seejärel on vaja tagada soolõimeks asjakohased institutsioonilised struktuurid ja menetlused ning tõhustada selle tegelikku rakendamist kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas teadmistepõhise seire ja hindamise ning olemasolevate vahendite kasutamisega, nagu soolise mõju hindamine.

2. Võrdsuse ja soolõime edendamine ELis: edasised sammud

Eesistujariik Soome korraldab tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu 10. detsembri istungil poliitilise mõttevahetuse ELi soolise võrdõiguslikkuse poliitika, sealhulgas soolõime prioriteetide ja suuniste üle. Eesmärk on uurida viise, kuidas suurendada poliitilist pühendumust ja tõhustada konkreetseid meetmeid selleks, et võidelda soolise ebavõrdsuse vastu ja tagada tegelikud edusammud soolise võrdõiguslikkuse suunas.

Eesistujariik Soome korraldas 30. septembril ja 1. oktoobril 2019 Helsingis kõrgetasemelise konverentsi “Europe for Gender Equality? Taking Stock – Taking Action“, keskendudes ELi tulevasele soolise võrdõiguslikkuse poliitikale ja soolõimele majandus- ja eelarvepoliitikas. Osalejad rõhutasid vajadust tõhusa ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia järele. Soolise mõju hindamist ja sooteadlikku eelarvestamist peeti oluliseks vahendiks soolise võrdõiguslikkuse integreerimisel majandusotsuste tegemisse ja soolise võrdõiguslikkuse küsimuste tõsisel arvessevõtmisel majanduspoliitika tegevuskavas. Rõhutati, et Euroopa sotsiaalõiguste samba ja kestliku arengu eesmärkide rakendamine ning soolise võrdõiguslikkuse näitajate kasutamine Euroopa poolaasta raames pakub soolõimeks uusi võimalusi. Sooteadliku eelarvestamise arendamisel peeti väga oluliseks soolise võrdõiguslikkuse ja eelarvesektorite vahelist koostööd.

Komisjoni uue koosseisu ametiaja algus ja ametisseastuva presidendi Ursula von der Leyeni võetud kindlad soolise võrdõiguslikkuse alased kohustused, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse strateegia, on hea alus soolise võrdõiguslikkuse poliitika ja soolõime tõhustamiseks ELis. Ametisseastuv president on samuti teatanud oma kavatsusest kujundada Euroopa poolaasta ümber vahendiks, mis integreerib ÜRO kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas kestliku arengu viienda eesmärgi soolise võrdõiguslikkuse kohta.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel vastata järgmistele küsimustele:

1. Millised peaksid olema ELi soolise võrdõiguslikkuse poliitika temaatilised prioriteetid järgmise viie aasta jooksul?
2. Milliseid meetmeid peaks EL võtma soolise ebavõrdsuse vastu võitlemiseks ja soolise võrdõiguslikkuse poliitika tõhustamiseks järgmise viie aasta jooksul?
3. Kuidas saame tagada soolise võrdõiguslikkuse parema integreerimise ELi peamistesse tulevastesse strateegiatesse ja poliitilistesse protsessidesse, sealhulgas majandus- ja eelarvepoliitikasse? Millised on selleks vajalikud koostööstruktuurid, -vahendid ja -vormid, sealhulgas nõukogus?